

OULAINEN
SYNTYY JA TAPAHTUU

Oulaisten Kaupunki

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

11.1.2021

Sisällysluettelo

1. Kulttuurikasvatuksen merkitys lapselle ja nuorelle.....	2
2. Kulttuurikasvatussuunnitelma.....	2
2.1 Kulttuurikasvatussuunnitelman tavoitteet.....	3
2.2 Kulttuurikasvatussuunnitelmaa toteuttavat tahot.....	3
3. Kulttuurikasvatussuunnitelman sisältö ikäluokittain	4
3.1 Arkkitehtuuri, rakennettu ympäristö	4
3.2 Teatteri ja elokuva	4
3.3 Kulttuuriperintö ja maailmankulttuurit.....	5
3.4 Mediakasvatus ja sanataide	5
3.5 Muotoilu ja kädentaidot.....	6
3.6 Musiikki.....	6
3.7 Tanssi	7
3.8 Visuaaliset taiteet	7
3.9 Sirkus	8

Kannen piirustus: Taimi Pyy

1. Kulttuurikasvatuksen merkitys lapselle ja nuorelle

Taide- ja kulttuurikasvatus tuottavat iloa ja vahvistavat ryhmään kuulumista. Taidekasvatuksen keinoin voidaan kehittää myös vuorovaikutus- ja empatiataitoja. Kouluissa järjestetty, ohjattu taide- ja kulttuuritoiminta lisää lasten ja nuorten luovia taitoja, oppimisen edellytyksiä ja kulttuurikompetenssia.

Kulttuuri voi olla monella tavalla osa kouluarkea, joko oppituntien sisällä olevina sisältöinä, harrastetoimintana oppituntien välissä tai koulun jälkeen. Kouluaikaan toteutettava kulttuurikasvatus ja vierailut ovat lapsille ja nuorille maksuttomia ja tavoittavat koko ikäluokan.

2. Kulttuurikasvatussuunnitelma

Oulaisten kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelmassa 2016 todetaan että

”perusopetus rakentuu moninaiselle suomalaiselle kulttuuriperinnölle. Se on muodostunut ja muotoutuu eri kulttuureiden vuorovaikutuksessa. Opetus tukee oppilaiden oman kulttuuri-identiteetin rakentumista ja kasvua aktiivisiksi toimijoiksi omassa kulttuurissaan ja yhteisössään sekä kiinnostusta muita kulttuureita kohtaan.”

Kunnan oma kulttuurikasvatussuunnitelma tukee taide- ja kulttuurikokemusten tasa-arvoista saavutettavuutta. Suunnitelma lisää myös paikallisen kulttuuritarjonnan tunnettavuutta ja käyttöä, madaltaa lasten ja nuorten kynnystä aloittaa taideharrastus ja käydä vapaa-ajalla enemmän kirjastossa, erilaisissa kulttuuritapahtumissa ja näyttelyissä. Varhaisella lukuharrastuksen aloituksella on positiivisia vaikutuksia koko elämään. Kulttuuriperintö- ja museokohteissa vierailemalla lapset ja nuoret tutustuvat historiaan pohjana nykypäivän ja tulevaisuuden ymmärtämiselle sekä oppivat kohtaamaan erilaisuutta ja heille kehittyy kulttuuri- ja kotiseutuidentiteetti.

Kulttuurikasvatussuunnitelma toimii työkaluna kulttuuri-, taide- ja kulttuuriperintökasvatuksen toteuttamiseksi Oulaisten kaupungissa osana kouluopetusta. Suunnitelma on opetussuunnitelmaa täydentävä suunnitelma siitä, kuinka lapsia ja nuoria tutustutetaan paikalliseen kulttuuriin, oman kunnan kulttuurikohteisiin ja taiteen eri aloihin. Kulttuurikasvatussuunnitelman tarkoituksena on taata jokaiselle oulaistalaiselle peruskouluikäiselle lapselle ja nuorelle se vähimmäismäärä kulttuuria, mikä jokaisen lapsen tulisi saada kokea koulupolkunsa aikana.

Kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelmassa 2016 kerrotaan myös monialaisista oppimiskokonaisuuksista, jotka

”edistävät perusopetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja erityisesti laaja-alaisen osaamisen kehittymistä. Oppimiskokonaisuuksien aiheet suunnitellaan paikallisesti ilmentämään perusteessa kuvattuja toimintakulttuurin periaatteita.”

Kulttuurikasvatussuunnitelma on omalta osaltaan apuna monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa ja toteuttamisessa. Kulttuurikasvatussuunnitelma perustuu Oulaisten kaupungin omaan kulttuuritarjontaan ja -perintöön sekä lasten ja nuorten omaehtoiseen toimintaan.

Kulttuurikasvatussuunnitelma tekee koulujen kulttuurikasvatustyöstä tavoitteellista ja takaa kaikille oppilaille samat mahdollisuudet osallistua. Lisäksi kulttuurikasvatus liittyy kaikkeen opetukseen, ei pelkästään taide- ja taitoaineisiin, ja nivoo ne yhteen. Toiminnasta on laadittu lukuvuosittain etenevä suunnitelma ja sille on määriteltä omat vastuutahot ja näin taataan toiminnan suunnitelmallisuus ja jatkuvuus.

2.1 Kulttuurikasvatussuunnitelman tavoitteet

- tehdä kulttuurikasvatuksesta tasa-arvoista, monipuolista ja jatkuvaa toimintaa, jolla vähennetään eriarvoisuutta
- saada lapset mukaan toimintaan sekä kulttuurin kuluttajina että tuottajina
- auttaa rakentamaan omaa kulttuuri-identiteettiä
- opettaa käyttämään, omaksumaan ja muuttamaan kulttuuria
- kehittää tunne- ja vuorovaikutustaitoja kulttuurin avulla
- lisätä ymmärrystä kulttuurien moninaisuudesta
- opettaa paikalliskulttuuria sekä kotiseutuhistoriaa
- lisätä kouluviihtyvyyttä ja mielenkiintoa kulttuurin eri osa-alueita kohtaan
- lisätä monilukutaitoa

2.2 Kulttuurikasvatussuunnitelmaa toteuttavat tahot

Kulttuurikasvatussuunnitelmaa toteuttavat kaupungin kirjasto- ja kulttuuripalvelut yhteistyössä Jokihelmen opiston, Jokilaaksojen musiikkiopiston sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Koulukirjastotoiminta ja yhteistyö kaupungin pääkirjaston kanssa on kirjattu Oulaisten kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelmaan kohtaan 5.1. Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta. Yhteistyöstä on oma suunnitelma (Oulaisten kaupunginkirjaston ja koulujen yhteistyösuunnitelma, Oulaisten opetussuunnitelma 2016 liite A), jonka mukaan koulut toimivat. Näin ollen kirjasto on rajattu tämän suunnitelman ulkopuolelle ja yhteistyötä tehdään jo aiemman laaditun suunnitelman mukaan. Tavoitteena on että jatkossa myös kulttuurikasvatussuunnitelma mainitaan opetussuunnitelmaa täydentävänä suunnitelmana.

3. Kulttuurikasvatussuunnitelman sisältö ikäluokittain

Oulaisten kaupungin perusopetuksen kulttuurikasvatussuunnitelman tavoitteena on tarjota kaikille oppilaille peruskoulun aikana kattava poikkileikkaus eri taidelajeista. Kulttuurikasvatussuunnitelma määrittelee mihin kulttuurin- tai taiteenlajiin kyseinen ikäluokka tutustuu ja mikä on keskeisin tavoite.

Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen vaatii tiivistä, suunnitelmallisuuteen perustuvaa yhteistyötä esi- ja perusopetuksen sekä kulttuurisisältöjä tuottavien tahojen välillä. Koulun rooli on ottaa kulttuurikasvatussuunnitelma mukaan koulun arkeen ja mahdollistaa sisältöjen toteuttaminen koulupäivän aikana.

3.1 Arkkitehtuuri, rakennettu ympäristö

0-2 lk.	3-4 lk.	5-6 lk.	7-9 lk.
Koti ja koulu lähiympäristöineen; kirkko ja kirkkopuisto	Kirkko ja kirkkoarkkitehtuuri ja symboliikka	Kaupungin julkiset rakennukset Kulttuurihistoriallisesti merkittävät rakennukset	Kaupungin julkiset rakennukset, patsaat, muistomerkit Kulttuurihistoriallisesti merkittävät rakennukset
Toteutus (esimerkiksi): - valokuvaus, kirjalliset tehtävät, - piirrokset, mobiilisovellukset, geokätköily - lisämateriaalia: kulttuuriperintökasvatus.fi; museoliitto.fi/seinätönmuseo ; arkki.fi jne.			

3.2 Teatteri ja elokuva

0-2 lk.	3-4 lk.	5-6 lk.	7-9 lk.
Vähintään yksi teatterikokemus (vieraileva esitys tai teatterimatka)	Vähintään yksi teatterikokemus (vieraileva esitys tai teatterimatka)	Vähintään yksi teatterikokemus (vieraileva esitys tai teatterimatka)	Vähintään yksi teatterikokemus (vieraileva esitys tai teatterimatka)
Vähintään yksi elokuva elokuvateatterissa	Vähintään yksi elokuva elokuvateatterissa	Vähintään yksi elokuva elokuvateatterissa	Vähintään yksi elokuva elokuvateatterissa
	Oman teatteriesityksen /	Oman teatteriesityksen /	Taidetestaajat

	musikaalin / elokuvan tekeminen	musikaalin / elokuvan tekeminen	Valinnaisaineena ilmaisutaito
Toteutus ja yhteistyökumppaneita (esimerkiksi): - Kinokulma, Oulainen; Oulun Elokuvas keskus, Oulu; mediakasvatus.fi; elokuvaviikko.fi; koulukino.fi			

3.3 Kulttuuriperintö ja maailmankulttuurit

0-2 lk.	3.4 lk.	5-6 lk.	7-9 lk.
Perinneleikit Tapakulttuuri omassa lähiympäristössä Juhlaperinne	Tutustuminen Wanhan Woiman toimintaan (yleinen taso)	Tutustuminen kotiseutumuseon ja perinnekeskuksen alueeseen (ohjatut teematunnit) Luontokohteet (luonnonsuojelualueet, nimikkokasvit ja -eläimet)	Nimistö Ruoat Käsityöt Tapa- ja juhlaperinne
Toteutus ja yhteistyökumppanit (esimerkiksi): - ohjatut teemaopastukset ja -tunnit perinnekeskuksen alueella yhteistyössä Wanhan Woiman kanssa - tapahtumiin osallistuminen, teemapäivät, juhlat, näyttelyt, vuosijuhlat - eri kulttuureista tulevat vierailijat / esiintyjät / opettajat			

3.4 Mediakasvatus ja sanataide

0-2 lk.	3.4 lk.	5-6 lk.	7-9 lk.
Kirjaston käyttö; tutustutaan painettuun lehteen, mobiililehteen ja nettiversioon; lukuviikko; lukudiplomi; kirjavinkkaus	Kirjaston käyttö; tutustutaan lehden tekemiseen ja verkkolehteen paikallislehden/-lehtien avulla; lukuviikko; lukudiplomi	Kirjaston käyttö; tutustutaan lehden tekemiseen ja verkkolehteen paikallislehden/-lehtien avulla; lukuviikko; lukudiplomi	Kirjasto tutuksi monipuolisena kirjallisuuden aarreaittana; maailmankirjallisuus, kirjallisuuden historia ja aikakaudet, kirjallisuuden lajityypit. Kirjavinkkaus ja tietoiskut lajityypeistä. Lukupäivä. Kriittinen lukutaito ja

			monilukutaito sekä tiedonhaku.
Toteutus (esimerkiksi): - juttujen kirjoittaminen - blogikirjoittaminen - haastattelut - koulujen vakiopalsta lehdessä			

3.5 Muotoilu ja kädentaidot

0-2 lk.	3.4 lk.	5-6 lk.	7-9 lk.
Näyttelyihin tutustuminen	Paikalliseen käsityökulttuuriin ja näyttelyihin tutustuminen	Paikalliseen käsityökulttuuriin ja näyttelyihin tutustuminen	Yritysvierailut
Toteutus ja yhteistyökumppanit (esimerkiksi): - Jokihelmen opisto, KoronaGalleria, Wanha Woima - paikalliset yritykset (yhteistyö yrittäjien kanssa)			

3.6 Musiikki

0-2 lk.	3-4 lk.	5-6 lk.	7-9 lk.
---------	---------	---------	---------

Vähintään yksi konsertti Eri kulttuurien musiikkiin tutustuminen Soitinesittely vähintään kerran alkuopetuksen aikana	Vähintään yksi konsertti Soitinesittely vähintään kerran	Vähintään yksi konsertti Teknologian hyödyntäminen musiikin tekemisessä Musiikin historian läpikäyntiä	Vähintään yksi konsertti Teknologian hyödyntäminen musiikin tekemisessä Taidetestaajat
Toteutus ja yhteistyökumppanit (esimerkiksi): - koulun omat konsertit ja juhlat - Oulaisten seurakunta - Oulaisten Musiikkiviikkojen konsertit - Konserttikeskuksen kiertueet - yhteistyö Jokilaaksojen musiikkiopiston ja Jokihelmen opiston kanssa, sekä ympäristökuntien kanssa (mm. Lasten laulujuhlat)			

3.7 Tanssi

0.2 lk.	3-4lk.	5-6 lk.	7-9 lk.
Harjoitetaan rytmien ja musiikin mukaista liikkumista sekä luovaa ilmaisua; laululeikit Osallistuminen vanhojen tanssitapahtumaan; tanssiesittely (vrt. soitinesittely) Vähintään yksi tanssiteatterivierailu/tanssiesitys (matka tai vierailu)	Musiikkia ja sen herättämiä mielikuvia ja tunteita ilmaistaan monipuolisesti musiikkiliikunnan avulla Osallistuminen vanhojen tanssitapahtumaan; tanssiesittely (vrt. soitinesittely) Vähintään yksi tanssiteatterivierailu/tanssiesitys (matka tai vierailu)	Musiikkia ja sen herättämiä mielikuvia ja tunteita ilmaistaan monipuolisesti musiikkiliikunnan avulla Osallistuminen vanhojen tanssitapahtumaan Vähintään yksi tanssiteatterivierailu/tanssiesitys (matka tai vierailu)	Osallistuminen vanhojen tanssitapahtumaan Vähintään yksi tanssiteatterivierailu / tanssiesitys (matka tai vierailu)
Toteutus ja yhteistyökumppanit (esimerkiksi): - Jokihelmen opisto, Oulaisten nuorisoseura			

3.8 Visuaaliset taiteet

0-2 lk.	3-4 lk.	5-6 lk.	7-9 lk.
---------	---------	---------	---------

Koulun omat näyttelyt; näyttelyihin tutustuminen	Koulun omat näyttelyt; näyttelyihin tutustuminen; Suomen taiteen mestareiden tuotantoon tutustuminen	Koulun omat näyttelyt; näyttelyihin tutustuminen; perinnekulttuuriin tutustuminen; Suomen ja maailmantaiteen klassikoihin tutustuminen	Koulun omat näyttelyt; näyttelyihin tutustuminen
Toteutus ja yhteistyökumppanit (esimerkiksi): - KoronaGalleria, kirjasto - Jokihelmen opisto, Oulaisten Valovoima, Wanha Woima			

3.9 Sirkus

0-2 lk.	3-4 lk.	5-6 lk.	7-9 lk.
Vähintään yksi työpaja joka toinen vuosi Vähintään yksi vieraileva esitys	Vähintään yksi työpaja joka toinen vuosi Vähintään yksi vieraileva esitys	Vähintään yksi työpaja joka toinen vuosi Vähintään yksi vieraileva esitys	Vähintään yksi vieraileva esitys
Toteutus ja yhteistyökumppanit (esimerkiksi): - sosiaalinen sirkus / erityisryhmät - Mallan Kiertävä Minisirkus, Oulun Tähtisirkus			